Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldberger*g, *Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 85. Brașov, Lunĭ-Marțĭ, 18 (30) Aprilie 1895.

La stările dinăuntru.

Din când în când apare în „Allgemeine Ztg.“ din München câte-o revistă asupra situațiunei politice în Ungaria, în care se marcheză în mod flegmatic liniștit, cum corespunde firei germane și, putem adauge, și politicei actuale germane maghiarofile, momentele de căpeteniă ale acestei situațiunĭ.

Astfel numitul diar, în numĕrul sĕu dela 18 Aprilie publică un articul din Budapesta, în care face nisce interesante constătărĭ a stărilor interne din statul ungar, carĭ tocmai venind din acéstă parte au o însemnătate deosebită. De aceea vom schița aicĭ pe scurt cuprinsul memoratului articul al fóiei bavareze.

Inainte de tóte dice, că s'ar amăgi acela, care ar crede, că tăcerea politică, ce domnesce adĭ în Ungaria, ar fi un semn de liniște pacînică, ér nu liniștea înaintea unor nouĕ vijelii. Stările dinăuntru ale Ungariei nu promit nicĭ-decum o desvoltare normală a lucrurilor; s'a adunat prea multă materiă esplosibilă în deceniile din urmă, care nu aștéptă, decât momentul favorabil spre a isbucni în flăcărĭ.

Crisa economică bântue și cele mai bogate ținuturĭ în „Țéra de jos“ (Alföld“). Aicĭ domnesce cea mai mare miseriă, aicĭ s'a ivit socialismul agrar. Inundările au mărit miseria, care domnesce în tóte părțile, mai ales în Ungaria de sus și în Transilvania. Singură Budapesta arată un avênt înfloritor, însĕ numai pe contul celorlalte părțĭ ale țĕrei.

Poporul la orașe și la sate se luptă cu grijile vieței, căcĭ raporturile de câștig au devenit mai rele în aceeașĭ proporțiă, în care s'au urcat dările. Bine, că financele statului sunt de-ocamdată regulate și bugetul echilibrat, dér câte jertfe n'a costat acéstă încordare financiară a cetățenilor? Ungaria a forțat dările până la estrem, așa că, décă s'ar mări sarcinele, ar trebuĭ sĕ urmeze neapĕrat o catastrofă.

Cu tóte acestea nu se va puté încungiura înmulțirea sarcinelor. In anul acesta se vor cere érășĭ câte-va milióne mai mult pentru cheltuelĭ militare comune, carĭ de regulă aduc cu sine o crescere a budgetului pentru honvedĭ. Dér și multele clădirĭ nóuĕ, ce se fac în Budapesta, apoi exposiția mileniului și cheltuelile, ce le va causa întroducerea matriculelor de stat în Septemvre a. c., fac neapĕrată urcarea dărilor. Introducerea administrației de stat érășĭ va aduce cu sine marĭ cheltuelĭ. Guvernul modern, cu aparatele sale administrative, pretinde din an în an tot mai mult: ce sfîrșit va avé acésta?

Pe lângă sarcinele nesuportabile, articulul constată și iritațiunea produsă în sînul poporațiunei prin reformele bisericescĭ-politice. Dovadă crearea „partidei poporale“ și luptele electorale dela Leutschau, Csakathurn și Neutra. Esecutarea acelor reforme va stîrnì nouĕ lupte aspre.

Aceeașĭ iritațiune domnesce între naționalitățile nemaghiare, cu privire la carĭ ministrul președinte unguresc a dis, fórte încredut, că nu e îngrijat. Nisuința de-a trata aceste popóre ca individĭ și nu ca corporațiunĭ, apare pe cât de nejustificată, pe atâta de greșită. Simțul comun și consciința de rassă nu pot fi suprimate, séu chiar delăturate și orĭ ce încercare în direcția acésta n'a reușit, ceea ce e ușor de înțeles, pentru-că o asemenea suprimare a comuniunei de rassă este un act în contra naturei. Nemaghiarii sunt conscii de periculul, ce-i amenință, și de aceea se légă și mai strîns de olaltă. Cumcă acéstă apĕrare a naționalității nu însémnă o întărire și consolidare internă pentru statul ungar e învederat. Cum s'ar puté întări un stat, décă majoritatea cetățenilor sĕi e pĕtrunsă numai de neîncredere față cu politica domnitóre și cu minoritatea conducĕtóre?

La relele lipsei materiale, a iritațiunilor și luptelor confesionale și naționale, la periculele socialiste, — se mai adauge și antagonismul pe terenul dreptului public, ce-șĭ află espresiunea în cultul nemĕsurat al lui Kossuth și în antipatia tot mai mare în contra Austriei.

Fóia germană dice apoi, că alegerea de deputat a lui Francisc Kossuth și agitațiunile stângei estreme, sub a căror influință stă și partida contelui Apponyi, înăspresc raporturile între statele dualiste. Partida liberală guvernamentală mai are încă adĭ majoritatea numerică, dér structura ei internă este slăbită și sdruncinată. Fusiunea elementelor dinastice și amice pactului va fi peste puțin neîncungiurabilă și se va face și în contra contelui Apponyi, décă acesta nu va ceda din pretensiunile sale neacceptabile. Momentul decisiv va fi la viitórele alegerĭ dietale.

E încă nesigur, décă cabinetul Banffy va conduce aceste alegerĭ, orĭ nu. Sigur este numai, că guvernul și partisanii sĕi vor avé o posițiă fórte grea la viitórele alegerĭ, căcĭ contrarĭ sunt peste mĕsură mulțĭ și conducerea sigură și norocósă lipsesce. Până la 1896, anul mileniului și a marilor festivitățĭ, nu se vor mai crea legĭ nóuĕ mai însĕmnate. Cu acest an însĕ se termină și mandatul dietei actuale și vor veni dilele rele ale alegerilor generale. Cine scie, ce vor aduce acestea cu sine!

Acesta este cuprinsul espunerilor diarului „Allgemeine Ztg.“ asupra actualei situațiunĭ în statul ungar. Fóia germană pune, vedem, marĭ speranțe în fusiune și crede, că viitórele alegerĭ vor aduce cu sine acéstă fusiune și póte un cabinet Khuen-Hedervary. Un lucru însĕ nu înțelegem: cum adecă în casul acesta s'ar puté aduce o schimbare a situațiunei așa, ca relele, de carĭ s'a amintit mai sus, precum greutatea dărilor, nemulțumirile confesionale și naționale, periculul socialist etc. sĕ se îndrepteze, orĭ chiar sĕ înceteze? Pentru așa ceva e de lipsă, credem, o cură mai radicală, decât fusiunea partidelor dinastice și amice pactului.

CRONICA POLITICĂ.

— 17 (29) Aprilie.

In 25 și 26 Aprilie n. dieta unguréscă s'a ocupat pentru a treia óră cu proiectele bisericescĭ respinse de camera magnaților, adecă cu **recepțiunea Evreilor și cu liberul esercițiu religionar**.

Desbaterea asupra celui dintâiu proiect s'a făcut fără mult sgomot și numai un singur deputat (*Vajay*) a vorbit contra proiectului. La votare 20 de deputațĭ au fost contra. Partidele oposiționale însĕ au fost pentru proiect. Contele *Szapáry* a făcut propunerea, ca proiectul sĕ se trimită comisiunei dietale respective, ca sĕ-l încadreze în proiectul despre liberul esercițiu religionar, credênd el, că în forma acésta s'ar delatura veleitățile camerei magnaților. Ministru *Wlassics* însĕ a declarat, că acésta nu se póte. La votare proiectul a întrunit majoritate absolută, votând pentru el și Francisc *Kossuth*. In ședința dela 26 Aprilie s'a desbătut proiectul despre liberul esercițiu religionar din care, cum se scie, camera magnaților a eliminat paragraful despre neconfesionalitate. Referitor la acest proiect, au întrat la birou patru propunerĭ: comisiunea de culte a propus, ca parlamentul sĕ aprobe textul camerei magnaților, suplinind, ce acésta a lasat, și astfel sĕ-l trimită camerei magnaților;

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

O legendă necunoscută a Invierii.

De *Petru Jens Iacobsen*.

(Fine.)

Bergamolienii s'au grupat la un loc, privind cu uimire și neliniște conductul. Fețe desfrânate, roșatice, stăteau vis-a-vis de figurile palide; privirĭ ostenite de escese cădeau a lene dinaintea ochilor viĭ și schînteiĕtorĭ; gurile [illegible] de Dumnedeu rĕmaseră închise la audul imnurilor.

Și fiă-care sbiciu e sângerat.

Un sentiment de mirare cuprinse pe popor la acéstă vedeniă. Sentimentul acesta însĕ nu ținù mult, ei îl scuturară. Uniĭ recunosceau între purtătoriĭ de crucĭ pe papucarul nebun din Brescia, și îndată începură sĕ-șĭ bată joc de céta întrégă. Dér în sfîrșit aflară ceva nou și distracție în scena acésta, decĭ merseră pe urma cetei, care o luase spre dom; se părea că urmăresc o cétă de comedianțĭ, séu pe nisce ursarĭ.

Și cum mergeau ei astfel, îi cuprinse amărăciunea; ei se simțeau atât de trejĭ, fiind-că bine scieau, că papucarii și croitoriĭ au venit aicĭ, ca sĕ se covertéscă, ca sĕ se róge și sĕ vorbéscă astfel de lucrurĭ, ce ei nu voiau de loc sĕ audă.

Intre Bergamolienĭ erau doi filosofĭ căruntĭ și slabĭ, carĭ făceau sistem din nedumnedeire; acestia ațîțară așa de mult amărăciunea vulgului înfuriat, încât ținuta acestuia, când s'apropià de biserică, deveni cu fiă-care paș tot mai amenințătóre, mânia lui isbucnia tot mai vehement și puțin a lipsit, ca sĕ atace pe croitoriĭ cu sbiciuirĭ. La câteva sute de pașĭ dela biserică eșì o cétă întrégă de bețivĭ dintr'o cârciumă și ridicându-se uniĭ peste capetele și umerii altora, se puseră înaintea procesiunii și cântând, răcnind mergeau înainte făcênd fel și fel de prostiĭ; unul dintre ei, dând róte ca lăeții din corturĭ, se urcà pe treptele bisericii. Ceilalțĭ rîdeau și se îmbuldiră după el în interiorul sanctuarului.

Cei carĭ eșiseră din cârciumă îșĭ continuară batjocurile lângă altarul principal. O calfă de măcelar, sdravĕn și musculos, luà un șorț alb și-l puse pe umerĭ, ca un fel de halat, și-l legà după grumadĭ, apoi ținù o slujbă, care gemea de cuvinte nebune, sălbatice, blăstămênd și înjurând pe Dumnedeu; lui îi sta în ajutor un mic bĕtrân, care deși gras, era fórte sprinten; el esprima cele mai desfrênate cuvinte, îngenunchia în mod necuviincios, întorcea spatele altarului și se juca cu clopoțelul, ca un clown cu tichia, ér cu cădelnița da róte în jurul sĕu. Intr'aceea ceilalțĭ bețivĭ zăceau pe trepțĭ, rîdênd cu răcnete și turbând în bețiă.

Intrégă biserica rîdea și batjocurea pe streinĭ; unii le diceau sĕ bage bine de sémă, căcĭ póte se vor înțelepțì din acéstă slujbă, pe care o dau dumnedeii din Vechiul-Bergamo. Blăsĕmații acestia nu-șĭ tăceau haz întru atâta de înjurăturile lor asupra lui Dumnedeu, cât mai mult de aceea, că acéstă próstă comediă a lor, era spin în inimele strĕinilor blândĭ.

Credincioșii rĕmaseră în naia bisericii. Pe ei îi mușca durerea, în inimele lor ardea ura și pofta de rĕsbunare; cu privirile și cu mânile implorau pe Dumnedeu, sĕ rĕsbune tótă batjocura, ce i s'a făcut aicĭ în casa lui proprie; ei mor cu bucuriă sub povara credinței, numai sĕ se rĕsbune, sĕ-șĭ arete El gloria, și de pe buzele ateilor sĕ stórcă țipetele înfiorării, a desperării și a întârdiatei părerĭ de rĕu.

Se audì cântarea *Miserere* și se părea, ca și când prin fiă-care accent ei ar cere plóia de foc și pucіósă, care a pustiit Sodoma, acea teribilă plóiă prin care Samson a derîmat stâlpii casei Filisteilor.

Ei se rugau prin grai și prin cântare, cu umerĭ goi și prin plesnete de sbiciurĭ. Ingenunchiau rêndurĭ de rêndurĭ desbrăcațĭ până la brêu și pe spetele sângeróse plesnindu-se cu vergĭ de spinĭ.

Sĕ băteau pe ei înși-șĭ în mod sĕlbatic și nebun, așa încât sângele țîșnea în picurĭ marĭ sub sbiciurile sunătóre. Fiă-care lovitură era o jertfă adusă lui Dumnedeu. Li-ar fi plăcut sĕ se sfâșie în mii de bucățĭ sângerătóre înaintea feții celui prea-Inalt. Corpul acesta, cu care au păcătuit contra poruncilor, las' sĕ sufere, sĕ espieze și sĕ se prefacă în nimic. Las' sĕ vadă Dumnedeu, cât uresc ei corpul, las' sĕ vadă El cum s'au făcut cânĭ, ca sĕ-i umble în voiă, ba mai pe jos și decât caniĭ pentru voința Lui, în viermĭ netrebnicĭ, carĭ înghit pulverea pe urma piciórelor Lui! Lovitură după lovitură — până ce brațele lor cad obosite, orĭ sunt cuprinșĭ de sgârciurĭ. Ei zac acolo rêndurĭ, rêndurĭ cu buze spumegânde, cu ochĭ ce scânteiă nebunĭ, ér din trup curgênd părae de sânge.

Și cei ce vedeau acésta, simțiră îndată bătăi de inimă și observară, că fața lor sĕ roșesce și respirul li-se stringe. Ca și când pe sub pielea capului lor s'ar fi strecorat

comisiunea justiţiară a propus, ca dieta sĕ susţină întreg şi neştirbit textul original al proiectului; a treia propunere este a contelui Iuliu *Szapáry*, care ar dori, ca §-ul despre neconfesionalitate sĕ fiă dat la o parte din proiect, şi ţinerea în evidenţă a celor fără confesiune sĕ se facă pe calea ordinaţiunilor; în fine a patra propunere este a lui Polony, care recomandă dietei sĕ priméscă textul votat de camera magnaţilor, asigurând prin acésta ridicarea la valóre de lege a proiectului. La votarea, ce s'a făcut în 27 Aprilie, camera a resprins tóte propunerile aceste, afară de aceea a comisiunei justiţiare — prin urmare proiectul se va trimite nealterat şi în textul original camerei magnaţilor. Astfel s'a petrecut, în scurt, şi a treia desbatere — într'un an — asupra acestor două proiecte bisericescĭ. Suntem curioşĭ a vedé, ce va face cu ele camera magnaţilor. Le va respinge orĭ nu şi pentru a treia óră?

*

Ministrul de agricultură, Andor *Festetich*, va aşterne în curênd camerei proiectul asupra **regulărei apelor din Ungaria.** Lucrările de regulare, carĭ se vor face în timp de 10—12 anĭ, se vor începe la Dunărea de mijloc, apoi se vor continua la Tisa, şi în fine la rîurile laterale ale Dunărei şi Tisei.

*

Convenţia de **pace încheiată între China şi Japonia** zace acuma înaintea împĕratului Chinei şi a miniştrilor sĕi. Din mai multe părţĭ ale imperiului s'au trimis proteste şi memorande contra convenţiei. Cum amintisem şi în telegrama de alaltăerĭ, starea în Peking e fórte critică şi se tem toţĭ; că armata se va *revolta.* De altă parte Japonesii sunt fórte supĕraţĭ din causa protestului celor trei puterĭ: Rusia, Francia şi Germania, în care acestea pretind, ca Japonia sĕ abdică la pretensiunea de a i-se încorpora peninsula Liao-Tung, de unde Pekingul în orĭ-ce timp póte fi ameninţat. Anglia şi Italia s'au abţinut dela protest, nevoind a-se amesteca în afacerile strict private ale Japoniei.

Venirea noului Metropolit.

D-l Vicar capitular din Blaşiu *Ioan M. Moldovan*, a adresat către clerul şi poporul din archidiecesa gr. cat. următórea circulară.

Onorate în Christos Frate! Pĕtrunşĭ de mare bucuriă şi mângăere şi de vii simţĕminte de mulţămită către preabunul Dumneḑeu, aducem la cunoscinţa veneratului Cler şi a iubitului nostru popor archidiecesan, că scaunul archiepiscopesc şi mitropolitan gr. cat. de Alba-Iulia şi Făgăraş, devenit vacant prin mórtea neuitatului şi fericitului în Domnul Archiepiscop şi Mitropolit Dr. Ioan Vancea de Butésa, şi-a căpĕtat érăşĭ Archiereu demn de ilustrii antecesorĭ.

Maiestatea Sa Preagraţiosul nostru Impĕrat şi Rege apostolic, luând în părintéscă consideraţiune voturile Clerului întrunit în Sinodul electoral dela 16 Aprilie 1893, prin preaînalta Sa hotărîre din Viena de dto 9 Novembre 1894 s'a îndurat a denumi preagraţios, de Archiepiscop şi Mitropolit al nostru, pe Preasfinţitul Domn Dr. Victor Mihályi de Apşa, Episcopul Lugoşului, Conte Roman, Prelat domnestic al Sfinţiei Sale şi Asistent la Tronul Pontificiu, carele în calitatea sa de Archiepiscop şi Mitropolit a depus jurămêntul de fidelitate în mânile Maiestăţii Sale la 7 Februarie a. c.

Preaînaltei denumirĭ din partea Maiestăţii Sale a urmat nu de mult şi preconisarea din partea Sfinţiei Sale Preafericitului Părinte Leo al XIII, Papa dela Roma, carele în Consistoriul secret dela 18 Martie a. c. s'a îndurat a încuviinţa trecerea denumitului Archiepiscop şi Mitropolit dela scaunul episcopesc al Lugoşului la cel archiepiscopesc şi mitropolitan de Alba-Iulia şi Făgăraş.

Ast-fel nimica nu mai lipsesce, ca Preasfinţitul nostru Mitropolit sĕ pótă fi întrodus canonicesce în scaunul sĕu mitropolitan, şi noi sperăm, că peste scurt timp vom avé fericirea de a vĕ notifica tuturora ḑiua intronisării iubitului nostru Archipăstor, ér până atuncĭ dispunem următórele:

1. Orĭ unde la cultul divin trebue sĕ se amintéscă după ritul bisericii nóstre numele Episcopului diecesan, de aci înainte sĕ se amintéscă: „Preasfinţitul Archiepiscopul şi Mitropolitul nostru Victor“.

2. In prima Duminecă după primirea acestui cercular, în tóte bisericile de pe teritoriul Archidiecesei nóstre sĕ se ţină liturgie solemnă, după care sĕ se cânte Doxologia cea mare, ca mulţămită ferbinte Preabunului Dumneḑeu, pentru-că a ascultat rugăciunile nóstre, dându-ne de Archipăstor pe alesul Clerului şi doritul Poporului archidiecesan.

Blaş din şedinţa consistorială ţinută la 23 Aprilie 1895.

Ioan M. Moldovan m. p.
Vicar Capitular.

Lealitatea şi fructele ei.

Sub acest titlu un ḑiar vienez scrie un interesant articol asupra *Saşilor ardelenĭ*, din care articol reproducem aci următórele:

Pe la mijlocul secolului al XII-lea coloniştĭ germanĭ din Flandria şi de prin ţinuturile Renului de jos, se aşeḑară în „pustietatea dincolo de pădure“, cum numiau ei Ardélul. Aci ş'au fundat ei oraşe şi sate bogate, provĕḑute cu drepturĭ şi libertăţĭ. Prin tóte timpurile Saşii îşĭ păstrară autonomia „Königsboden“-ului lor. In fine însĕ le bătù óra. Maghiarismul cu politica sa de naţionalităţĭ volnică nimici constituţia Saşilor, împărţì pămêntul lor, şi noua organisare fù dusă în deplinire conform dictatelor maghiare, carĭ sfêrticară totalitatea naţiunei săsescĭ din Ardél, şi singuraticele părţĭ le supuse influinţei directe a partidei guvernamentale maghiare.

Saşii sunt un popor, care nu s'a abătut nicĭ-odată de pe cărarea lealităţii. Cu tóte acestea însĕ libertăţile lor de odinióră, astăḑĭ nu mai esistă, ei au căḑut jertfa politicei maghiarisătóre, şi nu le va mai ajută nimica, décă ei contéză la — Viena.

Dealtmintrelea Saşii, décă le póte servi spre mângăiere, mai află în ţĕrile de sub corónă sf-Ştefan numĕroşĭ soţĭ de aceeaşĭ sórte, carĭ încă au fost în tóte timpurile lealĭ, şi carı acum se bucură *de rĕsplata făurită după conceptul maghiar.* Sórtea popórelor nemaghiare, sub domnia maghiarismului, nicĭ decum nu se îmbunătăţesce prin meritele, ce şi li au câştigat ele prin lealitatea lor nestrămutată pentru imperiu. Ceea-ce pretind Maghiarii, nu este alipire şi lealitate faţă cu imperiul, ci *lealitate faţă cu maghiarismul*, pe care Maghiarii voesc sĕ-l vadă manifestat prin aceea, că desnaţionaliséză pe celelalte popóre în hatârul ei, căcĭ dór în Ungaria numai sub Maghiarĭ e bine!

Saşii, în faţa politicei de nivelare a Maghiarilor, ş'au făcut diferite speranţe false în privinţa siguranţei proprie, basându-se pe cultura lor, pe drepturile lor, pe lealitatea lor, şi în fine pe conaţionalii lor din Viena. Insĕ liberalii germanĭ sunt aliaţii Maghiarilor. Nimenĭ sĕ nu se înşele: Maghiarii nu-şĭ bat capul cu nimic alt-ceva, decât numai cu avantagiele lor naţionale; întréga lor politică e precisată de momentul naţionalităţii, şi tendinţa lor faţă cu Saşii este de ai prepara, ca jertfe pe altarul maghiarismului singur fericitor.

SCIRILE ḐILEI.

— 17 (29) Aprilie.

Averea statului ungar. Curtea de Compturĭ din Budapesta a pregătit ḑilele aceste bilanţul despre averea statului ungar. „Magyarország“ e informat, că după acest bilanţ, întrégă averea statului ungar este: 2630 milióne fl. active, faţă cu 2295 milióne pasive, adecă avere curată de *334 milióne florinĭ.* In anii din urmă singuraticele ramurĭ ale visteriei statului au fost fórte productive, sporind averea statului cu *75 milióne.* Cea mai mare parte a averii statului o forméză proprietăţile de stat şi imobilele.

Foc mare. Din *Mureş-Ludoş* ni-se scrie, că acolo a isbucnit ierĭ un foc grozav, care a pricinuit pagube de multe *sute de mii.* Au ars cei mai avuţĭ proprietarĭ românĭ. Corespondentul nostru ne promite amĕnunte asupra acestei marĭ nenorocirĭ.

—o—

Archiducele Albreht şi veteranii dela Custozza. Archiducele Albrecht a lăsat prin testament o sumă considerabilă pentru ostaşii veteranĭ, carĭ au luat parte la luptele dela Custozza. Ministrul de rĕsboiu a adresat o circulară către tóte comandele întregitóre de corpurĭ din Austro-Ungaria, ca sĕ cerceteze după acei veteranĭ, carĭ au luat parte în lupta numită. Probabil, că sĕ vor însinua mulţĭ ostaşĭ veteranĭ, de carĭ marinimosul archiduce nu şi-a uitat.

—o—

La ocuparea scaunului mitropolitan în Bucovina. Ḑiarul „Galiţanin“ anunţă, că ca următorĭ ai decedatului metropolit gr. or. din Bucovina, Morariu-Andrievicĭ se amintesc profesorul de universitate şi archimandritul Repta şi vicarul general mitropolitan Ciupercovicĭ. Pentru demnitatea de vicar general ar fi designat archimandritul Filipovicĭ.

—o—

Procese de pressă. Pentru luna lui Mai s'au fixat deja de către tribunalul din Budapesta trei procese de pressă. La 2 Mai se va pertracta procesul advocatului Rudolf Marcovicĭ, despre care se ḑice, că ar fi atacat în ḑiarul „Narodnie Noviny“ pe judecătorul de cerc din Turoţ-Săn-Mărtin, cu numele Nicolau Fekete. La 9 şi la 26 Mai se vor pertracta două procese socialiste pentru agitare.

—o—

Consultarea, ce s'a ţinut erĭ în Casina română din loc, a avut ca resultat, că s'a decis ca societatea pentru fondul de teatru român sĕ fiă invitată a-şĭ ţiné adunarea generală din anul acesta aicĭ în Braşov. S'a şi ales un comitet de 15, care va avé sĕ se pună în înţelegere cu biroul societăţii şi sĕ facă lucrările pregătitóre pentru primire.

—o—

Prima Mai şi muncitorii. In mai multe oraşe dela noi, muncitorii proiectaseră a serba ḑiua de 1 Mai prin meetingurĭ poporale, vorbirĭ, conducte cu torţe etc. In Budapesta se împărţiseră în causa acésta placate, prin carĭ muncitorii erau provocaţĭ în terminĭ fulminanţĭ, de-a sĕrbători ḑiua de 1 Mai în modul cel mai impunĕtor. In faţa acestor pregătirĭ, ministrul unguresc de interne a dat ordin de-a se opri orĭ-ce adunărĭ, orĭ conducte cu torţe, pe carĭ muncitorii ar voi sĕ le aranjeze la prima Mai în orĭ-care parte a ţerei.

---

un rece fior, ér din genunchĭ le perì puterea. Scena acésta le răpi sufletele.

In interiorul bisericei domnia o tăcere adêncă şi de-odată se făcù o mişcare liniştită prin mulţime. Atuncĭ se ridică unul dintre strĕinĭ, un tinĕr călugĕr, ca sĕ ţină o cuvêntare. Faţa lui era albă, ca pânza, ochii lui negri schinteiau, ca un foc ce adórme, în jurul buzelor lui însĕ trăsurile seriόse şi înţepenite de durere, păreau, că nu sunt trăsurĭ de faţă omenéscă, ci nisce brazde sculptate în lemn.

Braţele lui slabe şi bolnăviciόse şi le ridică spre cer, ca sĕ se róge; mânecarele vesmêntului sĕu negru lunecară în jos pe ele.

Apoi începù sĕ vorbéscă. El vorbea despre infern spunênd, că e infinit; vorbia despre lumea părăsită a chinurilor, pe care trebue s'o sufere fiă-care osêndit şi s'o umple cu vaetele lui; vorbia despre marea de foc cu puciósă, despre câmpurile cu scorpii şi despre flacările, carĭ se lipesc de corp, ca o manta, apoi despre acele flacărĭ tarĭ, ce pĕtrund în trup, ca o frigare.

Adêncă tăcere domnia. Reţinêndu-şĭ respirul, îi pândiau cuvintele, fiind-că vorbia astfel, ca şi când lı-ar fi vĕḑut cu propriĭ sĕi ochĭ. Şi ei se întrebau în sine: „Óre nu este acesta unul dintre acei osândiţĭ, carĭ au fost trimişĭ din gura iadului între noi, ca sĕ dea dovadă înaintea nóstră despre el?“

El predică apoi mult despre lege şi despre rigórea legiĭ, care trebue ţinută în tóte amĕnuntele ei, căcĭ fiă-care esces pĕcătos sĕ încresteză cu rigóre.

Apoi continuà:

„Dér voi ḑiceţĭ, că Christos a murit pentru pĕcatele nóstre, decĭ nu mai stăm înaintea legilor. Eu însĕ vĕ ḑic vouĕ, că nicĭ unul dintre voi nu va puté înşela iadul, şi nicĭ unul din dinţii rótei infernului nu va încungiura carnea vóstră. Voi aţĭ făcut crucea Golgothei, veniţĭ, veniţĭ, veniţĭ şi o vedeţĭ! Vĕ voiu conduce la Golgotha. In ḑi de Vinerĭ l'au îmbutuşit afară pe pórtă şi puseră pe umeriĭ lui greutatea crucei; l'au condus la o colină de pămênt de dinaintea oraşului şi mergênd cu cetele după el, sculară cu picióorele lor praf mare, care acoperì oraşul cu un nor roşu mare. Şi i-au sfăşiat hainele şi l'au desbrăcat, cum se obicinuesc a face judecătorii cu cei fără de lege, desbrăcându-i în ochii tuturora, ca fiă-care sĕ vadă corpul, ce-l duc la locul de pierḑare. Şi l'au întins pe cruce, ţintuindu-i braţele cu câte un piron de fier şi picióorele puse cruce. Şi ridicară crucea într'o gaură şi umplură gaura cu instrumentele şi bucăţile de lemn din jurul crucei, ér cei ce făcură acésta îşĭ traseră pălăria pe făţă, nu cumva sângele, ce ţişnea din mânile lui, sĕ sară în ochii lor. Şi Christos privind la ostaşĭ vĕḑù, cum ei aruncă sorţi asupra cămeşei lui, şi privi apoi peste întrégă céta chiuitóre, pentru care suferia, ca s'o mântuéscă. Şi cei ce priviau de jos asupra suferitorului şi vĕḑură de-asupra lui tabla pe care era scris: „Isus regele Judeilor“, îl batjocuriau ḑicênd: „Etă, décă poţĭ dĕrima biserica şi în trei ḑile s'o zidescĭ érăşĭ, ajută-ţĭ acum ţie. Décă eştĭ fiul lui Dumneḑeu, scobóră-te de pe cruce!“ Şi aţîţat la mâniă unul născut fiu al lui Dumneḑeu, şi vĕḑênd, că *nu e vrednică de mântuire* mulţimea, care locuesce pămêntul, îşĭ smulse picióorele din cuie, din mânile lui rupse piróuele, încât crucea se strîmbà ca un cerc. Şi Christos sărind pe pămênt îşĭ apucà vestmintele şi cu mâniă regéscă îşĭ luà mantaua pe umerĭ şi se înălţà la cerurĭ. Crucea sta gólă şi opera mântuirei nu fù desăvêrşită. Nu este mijlocitor între noi şi Dumneḑeu; n'a murit Christos pentru noi pe cruce, n'a murit Christos pentru noi!“

Apoi tăcù.

Esprimând cuvintele din urmă, se, plecà asupra mulţimei cu buzele şi mânile întinse.

Calfa de măcelar se îmbulḑi înainte, îşĭ ridică ameninţător pumnul şi palid ca un mort strigà: „Călugĕre, călugĕre, restigni-l-vei pe el érăşĭ, restigni-l-vei!“ Din dosul lui se audi murmurul: „Da, da, restignesce-l, restignesce-l!“ Şi din fiă-care gâtlej se înălţa spre cerimea bisericei glasul ameninţător şi poruncitor: „Restignesce-l, restignesce-l!“

Călugĕrul privi în jos, cu braţele ridicate, la feţele palide, la deschiḑĕtura négră a gurilor, din carĭ dinţii strĕluciau, ca cei ai animalelor sĕlbatice, şi într'un moment de extas îşĭ întinse braţele către cer şi rîse. Apoi se scoborî din locul, de unde vorbi, ómeniĭ lui înălţară praporii de foc şi crucile negre, şi îmbulḑindu-se afară din biserică, se retraseră peste piaţă prin deschiḑĕtura porţii turnului.

Locuitorii din Vechiul-Bergamo priviau după ei, cum se coborà pe cósta muntelui. Vĕl de negurĭ acoperea calea pietrósă şi pe zidurile roşii ale oraşului se aruncau umbrele ascuţite ale crucilor marĭ negre, carĭ se mişcau în cóce şi 'ncolo.

Din depărtare s'audì din nou cântarea. Câte-un prapor mai apărea în zarea întunecată a noului oraş, apoi conductul dispărù în depărtarea roşatecă a deşertului.

— T. —

„Atentatul dela Bocsig“.

Procesul de calumniare contra „Magyar Hirlap“.

(După notițele luate la pertractare.)

(Urmare).

Ca al doilea martor a fost ascultat *Vice-comitele Szatmáry Gyula:* Pe acusatorul îl cunósce bine, și atât din punctul de vedere al caracterului, cât al purtării și al patriotismului, îl scie neescepționabil. Ca sĕ fi agitat, nu știe nimic, din contră a audit, că dênsul a îndemnat poporul sĕ iese întru întîmpinarea M. Sale și sĕ dea semn despre iubirea sa către Monarchul. La primirea regelui, poporul a și fost în disposiție solemnă și însuflețită.

Președintele: Ai audit despre pretinsul atentat? — Audit. — Făcutu-s'a cercetare criminală în causă? — Nu, pentrucă a fost drept vorbă despre una și alta, dér nu era object de o cercetare criminală. — Despre părintele Papp n'a fost amintire în cele ce se vorbiau? — Nu.

Dr. Șt. Pop: Imbunătățitu-s'a starea morală a bocsigenilor în decursul păstorirei părintelui Papp, și ce efect are activitatea lui?

— Activitatea dênsului o cunosc a fi fórte salutară, starea morală s'a mai îmbunătățit, dér Bocsigul totușĭ nicĭ adĭ nu e într'o stare ordinată.

Martorul *Monti Alajos*,

pretor al cercului Boroșineu, la întrebările președintelui spune, că pe părintele Papp îl cunósce de om corect în tóte privințele, de un preot fórte zelos, care în mod deosebit ingrijesce de interesele credincioșilor sĕi. Despre fabula atentatului a audit și dênsul prin 5—6 Sept. Nu i-a dat nicĭ o importanță, a dispus însĕ gendarmilor pe cale privată, sĕ cerceteze; i-au și telegrafat, că nu merită luare în sémă.

Dr. Șt. Pop întrébă despre originea fabulei. — Martorul spune, că ar fi eșit de la un Constantin Laț, care ar fi audit'o dela mamă-sa. Despre un păpucar, dușman al părintelui Papp, nu scie, sĕ o fi fabricat el.

La întrebările apĕrătorului Robitsek, martorul spune, că un *Blasko* cu numele a mărturisit înaintea lui, că el ar fi găsit cuele scóse din șinĭ; dér venia necontenit în contradicere. Intr'altă di și-a retras spusele și a mărturisit, că el singur a iscodit povestea cu atentatul, „sperând vr'o remunerație séu laudă“.

Martorul *Hieronymi Károly*,

fostul ministru de interne, acum consilier intim al M. Sale, dise, că nu cunósce pe acusat și numai de nume îșĭ aduce aminte. Anume s'a plâns către el, că „M. H.“ îl suspiționéză cu atentat și agitație. Plângerea a dat'o vice-comitetului sĕ facă cercetare și resultatul sĕ i-l comunice.

Președ: In urma a ce ai dispus cercetare? — Nu sciu chiar bine în urma plânsorii d-lui Papp, séu în urma articolilor lui M. H., eventual în urma amêndurora. — Audit-ai Esc. Ta și de altcum despre atentat? — In Borossebeș mi-a spus comitele suprem încă în diua înainte de venirea regelui. — Scițĭ Esc. V., că în dile le acelea, d. Horváth Gy. sĕ fi umblat pe la secretarul de stat cu o epistolă? — Mi-a telegrafat'o acésta baronul Jósika S, nu sciu în B.-Sebes séu în Köszeg. — Esc. V. ațĭ fost de față la primirea M. Sale, cum a fost disposiția poporului? — Sĕrbătoréscă, n'a fost nicĭ o disonanță — Fost'au și Românĭ de față? — Fost atâția cât corĕspunde poporațiunei. — Strigat'au ei „éljen“ însuflețițĭ? — Românii, după cum îi cunosc eu, nu se însuflețesc așa tare (olyan hangosan) ca de esemplu poporul magh ar. — Ai Esc. Ta convingerea, că primirea a fost dêmnă? — Da. — Ai cunoscință, că Papp sĕ fi agitat poporul? — N'am nicĭ o cunoscință sĕ fie ațîțător de aceia... (olyan izgágó).

Horváth Gy: Așĭ vré sĕ întreb lucrurĭ, carĭ nu sunt chiar la timp, dér se refer la apĕrarea mea.

Președintele: Până nu facĭ întrebarea, eu nu pot judeca sĕ o admit, orĭ ba. Te fac însĕ atent sĕ rĕmâi la întrebărĭ, carĭ au conex cu materia. — *Horváth* Gy.: Scopul meu principal a fost, ca opinia țĕrii sĕ nu rĕmână în neliniște și nesiguritate. Voiam, ca guvernul sĕ liniștéscă opinia publică. De ce ministrul de interne n'a făcut nimic spre acest scop? — *Președintele*: Aicĭ ne ocupăm numai cu martorul Hieronymi, și nu aprețiăm activitatea ministrului. — *Hieronymi*: Cu tóte acestea dați-mĭ voie sĕ-i rĕspund. Mi-au venit două arĕtărĭ, una oficiósă de la direcțiunea trenurilor, alta neoficiósă. Cercetarea s'a pornit pe calea ei regulată. De aceea nu m'am ocupat cu ea, și nicĭ adĭ nu m'așĭ ocupa în cas analog. Eu în séra precedentă călĕtorisem pe aceeașĭ linie, am audit, că nu e nimic, și am lăsat lucrul sĕ curgă în alvia sa, în competența direcțiunei trenurilor. — *Horváth Gy.*: Constat că cu epistola când am fost eu n'am cerut informații, am întrebat numai, că óre interese mai înalte de stat nu stau în legătură cu acéstă afacere? A doua óră întreb, de ce Esc. Ta n'ai aflat de datorință sĕ liniștescĭ opinia publică despre acel atentat? — *Hieronymi*: Dér de ce? — când *nicĭ vorbă nu puté fi despre un atentat.*

(Va urma)

Concurs,

pentru primire în scólele de cadețĭ c. și r.

Ordinațiunea ministeriului de rĕsboiu, pentru armata c. și r, Nr. 572.

Cu începutul anului scolar 1895/96 (15 Septemvre), se vor primì aspiranțĭ în scólele cadeților, cam în următorul numĕr:

In anul I al scólelor de cadețĭ la Infanteriă în orașele *Viena*, *Budapesta* și *Praga* — 100; în anul I al scólelor de cadețĭ la Infanteriă, în *Karlstadt*, *Croația*, *Königsfeld* lângă Brünn, *Lobzov* lângă Krakau, *Sibiiu*, *Triest*, *Marburg* în Stiria, *Libenau* lângă Graz, *Pressburg* (Pojun), *Innsbruk* în Tirol, *Timișóra* și *Kamenitz* lângă Peterwarodin câte 30—50.

In anul I la Artileriă 110
„ „ I „ Pionerĭ 50
„ „ II „ Cavaleriă 80
„ „ III „ „ 30

In anii II, III și IV la Infanteriă, în al IV-lea la cavaleriă, asemenea în anul al II-lea la Artileriă și Pionerĭ, se vor primi aspiranțĭ numai întru cât se vor afla locurĭ.

In al IV-lea la Artileriă și Pionerĭ nu se primesc aspiranțĭ.

Condițiunile de primire sunt mai pe larg espuse într'o instrucțiune, care se póte procura din librăria Seidel Sohn Graben Nr. 13 în Viena aicĭ se vor aminti condițiunile primirii numai în general.

1. Dreptul de cetățên austriac séu ungar, dovedit prin certificat de indigenat (Heimathschein);

2. Aptitudinea fisică, prin testimoniu medical documentată.

3. Viață nepătată, purtare morală mulțumitóre (documentată prin testimoniul dela scólă, séu prin testimoniu dela autoritatea politică din cercul de unde este aspirantul).

4. Sĕ fi ajuns etatea minimală; sĕ nu fi trecut etatea maximală — (estras din matricule, atestat de botez)

5. sciințe corespundĕtóre (testimoniul pe anul 1893/94, testimoniul semestral 1894/95).

6. Obligamentul de a-șĭ procura din propriile mijlóce și a ține în stare bună tóte rechisitele prescrise. (La acésta se obligă printr'un Revers).

7) Depunerea la terminul prescris a banilor scolarĭ, séu banĭ pentru cal la cavaleriă.

8) Obligamentul, că va servi peste 3 anĭ, adecă pentru orĭ care an în scóla, un an present de serviciu, peste cei 3 anĭ obicĭnuit.

Pentru a fi primit în anul I, trebue sĕ fi ajuns aspirantul 14 și sĕ nu fi trecut al 16-lea an. Anul se scotesce cu 1 Septemvre. In an. 2-lea sĕ fi ajuns 15 și sĕ nu fi trecut de 17 anĭ; în anul al 3-lea sĕ fi ajuns 16 și sĕ nu fi trecut de 18 anĭ, în an. 4-lea sĕ fi ajuns 17 și sĕ nu fi trecut de 20 anĭ.

In casurĭ de considerare, o diferință de 4 lunĭ în etate, nu impiedecă a fi admis la esamanul de primire. Pentru întrarea în an. I se cere însĕ neapĕrat sĕ fi împlinit aspirantul 14 anĭ.

Asentarea aspiranților deja primițĭ se va face după absolvarea scólei, adecă la eșirea regulată din scólă.

Pentru a dovedi o pregătire scientifică corespundĕtóre, fiă-care aspirant are de a aduce testimonul scolar, pe lângă care va fi supus la un esamen de primire.

Testimoniie au sĕ dovedéscă că aspirantul a absolvat clasele următóre ale unei școle reale séu a unui gimnasiu, carĭ posed dreptul unei școle publice, cel puțin cu calculul general *îndestulitor* (genügend).

Special pentru școla cadeților la Infanteriă anul I se cer 4 clase inferióre, la Cavalerie, anul II 5, classe, la Artileriă și Pionerĭ 5 clase.

Clasele dela școlele comunale din Ungaria organisate după legea din 1868, în privința întrării în școla cadeților, au tot acelașĭ drept ca și clasele corĕspundĕtóre ale școlelor medii.

Pentru a fi primit în anul I, la Infanteriă, Cavaleriă și Pionerĭ, are aspirantul sĕ depună un esamen din obiectele următóre: 1) Limba germană, 2) Arithmetica și Algebra, 3) Geometriă, 4) Geografia și 5) Istoriă, în astfel de estindere precum se propun acele obiecte în clasele inferióre ale școlelor medii.

Esamenul se depune în limba germană; însĕ acei aspiranțĭ, carĭ vin dela școlĭ unde limba de propunere nu este cea germană, au dreptul de a depune esamenul în limba maternă; totușĭ trebue sĕ scie limba germană în astfel de mĕsură, ca sĕ pótă urma prelegerile.

Pentru a întra în anul IV la cavaleriă, aspiranții mai trebue sĕ scie călări.

Taxele școlare sunt:

a) pentru fiiĭ de oficerĭ de tóte categoriile, pentru fiiĭ preoților-militarĭ evangelicĭ și gr. orientalĭ, a amploiaților militarĭ, pentru fiiĭ suboficerilor și a acelor gagiștĭ, carĭ nu sunt în clase împărțițĭ (d. e. profosul) fiă în activitate, pensiune séu în statul invalidilor, făcênd parte din armata comună, marină sĕu armata teritorială (Landwehr séu honvedĭ) plătesc anual numai 12 fl.

b) Fiĭ oficerilor în reservă, a celor din armata teritorială neactivă, a oficerilor în statul afară de serviciu (ausser Dienst), fiiĭ amploiaților de curtea imperială și amploiațĭ de stat și a servitorilor dela curte și din oficiile de stat, plătesc anual 60 fl.

c) Fiiĭ altor cetățenĭ austriacĭ séu ungarĭ plătesc anual 120 fl.

In cas, că copiiĭ acelora sub b. și c. numițĭ se vor primi în școla de artileriă, séu de pionerĭ, se reduce taxa la 40 fl. resp. la 80 fl.

Taxa școlară este de plătit înainte în 2 rate, în 15 Septemvre și 1 Martie, la comanda acelei școle, unde a fost aspirantul primit.

Acei aspiranțĭ, carĭ vor fi primițĭ la cavaleriă, au de plătit în anul II, peste taxa susnumită, 100 fl., în al III-lea și al IV-lea an încă 200 fl. pentru susținerea cailor și rechisitelor de călărit la așa numitul fond de equitațiune. Suma acésta se plătesce de-odată și înainte la începutul anului.

Anul 1 îl fac toțĭ cavaleriștii la o școlă de infanteriă.

Orĭ-care aspirant, care a petrecut anul în școla militară și după absolvarea acesteia se va împărți în armata comună, are, în sensul legei militare § 21, sĕ servéscă pentru tot anul în școlă absolvat, un an present în armată, afară de cei 3 anĭ ordinarĭ. Pentru obligămentul acesta, nu se cere un revers.

Acei aspiranțĭ, carĭ nu absolvă anul, sunt scutițĭ de obligămentul acesta.

Suplicele, carĭ au sĕ fie provĕdute cu un timbru de 50 cr., se vor trimite, **până în 25 Iulie 1895**, la acea comandă a școlei de cadețĭ, unde doresce aspirantul a fi primit.

Spitalul de ochĭ din Brașov.

Despre activitatea spitalului de ochĭ r. u. teritorial din Brașov în anul 1894 publicăm următorul raport:

In decursul anului 1894 au stat în căutarea spitalului de ochĭ al statului 508 bolnavĭ, și adecă 278 bărbațĭ și 230 femei; afară de aceștia au fost tratațĭ ambulatoric și gratuit 416 bolnavi.

După *naționalitate*, bolnavii au fost: 299 Maghiarĭ, 140 Românĭ, 65 Germanĭ și 4 de alte naționalitățĭ. După *comitate*: 180 bolnavĭ au fost din comitatul Treiscaune, 157 din com. Brașovului, 54 din com. Têrnavei marĭ și micĭ, 35 din com. Oșorheiului, 29 din com. Ciucului și 3 din alte comitate.

S'au vindecat 303 bolnavĭ, la 187 li-s'a ușurat bóla, ér un bolnav a rĕmas nevindecat; la finea anului au rĕmas în cură 17 bolnavĭ de ochĭ.

Faptul, că un numĕr mare de bolnavĭ nu sunt trecuțĭ, ca deplin vindecațĭ, se esplică de-acolo, că mulțĭ bolnavĭ (279) au suferit de *trachomă* (bólă egiptiană), o bólă, care pentru vindecarea completă pretinde în cele mai multe casurĭ un timp de mai multe lunĭ, une-orĭ chiar anĭ întregĭ. Casurile de trachomă în majoritatea lor au fost grave, complicate cu afecțiunĭ grave ale corneei; casurile ușóre, la carĭ a fost afectată cu deosebire conjuctiva ochiului, au fost tratate mai cu sémă ambulatoric.

In total s'au făcut 134 operațiunĭ la ochiu și adnexele lui. La cataractele mature s'a făcut de obiceiu operațiunea cataractei (albeței) *într'un timp* cu iridectomie (excisiunea unei părțĭ din membrana iris). La persóne prea înaintate în vêrstă, la paciențĭ, carĭ au pierdut deja un ochiu, și în fine, în casurĭ când cataractele nu erau deplin mature, operațiunea s'a făcut în *două timpurĭ*, anume mai întâi s'a făcut *iridectomia preparatorie* și după 6—8 sĕptĕmânĭ operațiunea cataractei. In modul acesta s'a practicat operațiunea cataractei de 7 orĭ, ér în 38 de casurĭ s'a operat într'un singur timp.

Operațiunĭ de cataracte complicate s'au făcut 3. Estracțiunea lineară simplă de 2 orĭ. Discissiunĭ prin sclera s'au făcut de 4 orĭ. *In total operațiunea cataractei s'a făcut prin urmare de 54 de orĭ. Tóte operațiunile au avut un resultat bun; în nicĭ într'un cas nu s'a pierdut ochiul operat.*

Iridectomia (excisiunea unei părțĭ din membrana iris) s'a făcut de 25 orĭ, și adecă: 1) Ca operațiune preparatorie la cataracte de 6 orĭ (vindecate); 2) în casurĭ de *glaucoma* de 8 orĭ (7 casurĭ vindecate, 1 ameliorat); 3) pentru scopurĭ optice de 11 orĭ (vindecate).

Celelalte operațiunĭ se pot classa în modul următor: 4 casurĭ extirpațiunĭ de tumóre din palpabrele ochilor; 5 casurĭ operațiunĭ la sacul lacrimal; 15 casurĭ operațiunĭ pentru trichiasis și distichiasis; 9 casurĭ de pterigin; 4 casurĭ operațiunĭ pentru strabism; 9 casurĭ de staphyloma; 3 casurĭ de enucleațiunea bulbului, 4 casurĭ de exenteratis bulbi *(tóte vindecate)*.

Operațiunĭ mai micĭ, precum d. e. cauterisărĭ pentru ulcere în cornea, etc. nu sunt cuprinse în numĕrul de sus al operațiunilor.

Numĕrul dilelor de întreținere au fost 12,366; tacsa de întreținere 56 cr. pe di.

Și în anul acesta administratorul spitalului D-l Fr. Hellwig a îngrijit cu un zel laudabil pentru ordinea și curățeniă, ér D-na Zaminer pentru hrana bună și sănĕtósă a bolnavilor.

Dr. Iosef Fabritius, doctor al spit. r. u. — *Dr. August Fabritius*, oculist.

Scirĭ telegrafice.

Budapesta, 29 Aprilie. Adunările de erĭ ale muncitorilor, ținute în cestiunea sĕrbătórei dela 1 Mai, au decurs în liniște, numai una a fost disolvată.

Sigetul Marmației, 29 Aprilie. Erĭ și astădĭ furibundéză aci un *foc*. Mai multe case au ars. Se presupune, că focul a fost pus.

Epinal, 29 Aprilie. Numĕrul victimelor, carĭ au cădut jertfă esundărilor, *trece peste 100.*

Sevila, 29 Aprilie. Ducele de *Orleans*, care cu ocasiunea unei vênătorii cădù de pe cal, se află acuma mai bine, cu tóte că simte încă marĭ durerĭ.

Tokio, 29 Aprilie. Intre poporațiune domnesce *mare agitare* din causa protestelor marilor puterĭ europene.

Nicaragua, 29 Aprilie. Trupele englese au debarcat. In orașul Corinto tâlfâe stégul Britaniei. Autoritățile orășenescĭ și locuitorii se refugiară. E de temut, că și Statele Unite nord-americane se vor amesteca în acéstă cestiune.

Literatură.

In editura librăriei *H. Steinberg* din Bucurescĭ (Str. Șelarĭ 18) a apărutŭ: **Amintirĭ din Italia** (Giosuè Carducci), de *Neculai Iorga.* Unŭ volumŭ esteticŭ, conținêndŭ vre-o șepte capitole diferite. Prețulŭ 1 leu.

*

Memorii din 1848/49 de Vasilie Moldovan, broşură elegantă, de 11 cóle, format 8⁰. Preţul unui esemplar e: **50 cr. sêu 1 corónă**, plus 5 cr. porto poştal; pentru România şi strěinătate *1 franc 50 banĭ*. Comandele se pot face la adresa: *Traian H. Pop*, publicist, *Braşov* (Brassó) sêu la *administraţia „Gazetei Transilvaniei“*. Domnii abonenţĭ ai „Gazetei“ îşĭ potŭ procura acéstă scriere *de-odată cu reînoirca abonamentului trilunarŭ la foiă.*

*

In tipografia „A. Mureşianu“ din Braşov a apărut: **Povestirĭ economice** despre grădinărit, economia câmpului, vierit şi pădurit, de *Ioan Georgescu.* O carte fórte folositóre pentru plugarĭ, scrisă în stil uşor de priceput. Cartea are 136 pag. şi costă 25 cr. De vêndare la tipografia „A Mureşianu“ în Braşov, şi la autorul în Scorei (p. u. Alsó Porumbák).

DIVERSE.

Căsĕtoriă duplă. Numĕrul din urmă al diarului grecesc „Hestia“, raporteză următórea istorióră amusată, ce s'a petrecut de curênd într'un sat de pe insula Tinos: Un tînĕr ţĕran iubesce o frumósă ţĕrancă, însĕ părinţii acesteia nu vor sĕ scie de-o căsĕtoriă a fetei cu amantul ei, şi-i află un alt logodnic după placul lor. Se hotăresce de-a se serba nunta în secret şi la medul nopţii, pentru-ca nenorocitul amant sĕ nu scie nimic de ce se petrece. Sosesce preotul, sosesce naşul, cununile sunt gata şi ceremonia începe. De-odată se deschide uşa şi amantul fetei intră în casă. Toţĭ sunt consternaţĭ. Amantul ia logodnica de mină şi o trage la sine. In acelaşĭ timp ameninţă pe toţĭ aceia, carĭ ar voi sĕ se apropie de el, şi logodnica nu se arată de loc surprinsă, sêu mănióså de întorsătura, ce-o luară lucrurile. Atuncĭ preotul, vĕdênd, că o jalbă seriósă se prepară, păşesce în mijlocul societăţii şi dice cu admirabilă presenţă de spirit: „Voi sĕ vĕ spun, amicii mei, că aicĭ se petrece ceva. Tu, fiica mea, spune-mĭ pe care-l preferi: pe acesta, sêu pe celălalt? — Pe acesta! murmură tînĕra fată roşind. — Atuncĭ vei lua pe acesta, fără voia ta, eu nu te pot cununa cu celalalt. Şi pe când toţĭ priviau cu gurile căscate şi uimiţĭ, popa sĕvîrşi cununia. Intr'aceea naşul, amicul exlogodnicului se apropiă de el şi-i dise cu glas tare: — „Mergem amice, nu mai sunt alte fete pe lume? Déca ea vré sĕ se mărite cu acesta, n'are decât sĕ-l ia. Tu poţĭ sĕ te căsĕtorescĭ cu una mai bună. — Cu care? — Cu fiica lui X... Insĕ voi-va ea sĕ mĕ ia? — Ea nu cere unul mai bun ca tine. Voi lua lucrul asupra mea. Pretendentul părăsit, încântat de noua combinaţiă, părăsesce imediat casa necredincióse sale logodnice, urmat de naşul sĕu, ér în séra dilei următóre el se cunună cu cealaltă fată.

*

Din „*Biblioteca pentru toţĭ*“ a librăriei Carol *Muller* din Bucurescĭ (Calea Victoriei 53) pe care am anunţat'o deja, a apărut volumul al 3-lea: **Cântece şi plângerĭ**, poesii de Mihail Zamfirescu. Primele două volume apărute, pe carĭ le am anunţat înainte sunt: **Poveştĭ alese**, de celebrul scriitor *Andersen* şi **Pasĕrile nóstre şi legendele** lor, de *S. Fl. Marian.* Volumul viitor va fi: **Despre educaţiă**, de Herbert Spencer, una din cele mai vestite şi mai folositóre părţĭ pentru toţĭ câţĭ se ocupă cu educaţiunea. Fiă-care dintre aceste volume, atât ce bine alese, costă numai câte 30 banĭ (15 cr.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Aprilie 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.25
Renta de coróne ung. 4%	99.30
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	126.40
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	104.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.25
Bonurĭ rurale ungare 4%	98.40
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.25
Imprum. ung. cu premii	162.25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	150.—
Renta de hârtie austr.	101.45
Renta de argint austr.	101 40
Renta de aur austr.	123.30
Losurĭ din 1860	158.50
Acţii de ale Băncei austro ungară.	1089.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	459.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	396.10
Napoleondorĭ	9.69
Mărcĭ imperiale germane	59.67½
London vista	122.20
Paris vista	48.40
Rente de coróne austr. 4%	101.55
Note italiene	46.95

Cursul pieţei Braşov.

Din 29 Aprilie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.65	Vênd.	9.68
Argint român.	Cump.	9.60	Vênd.	9.65
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.67	Vênd.	—.—
Galbenĭ	Cump.	5.75	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	59.40	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		—.—	Vênd.	—.—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

ABONAMENTE
LA
„GAZETA TANSILVANIEI“

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ	3 fl. —
Pe şése lunĭ	6 fl. —
Pe unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe şése lunĭ	20 fr.
Pe unŭ anŭ	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ	2 fl. —
Pe şése lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ	8 francĭ.
Pe şése lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arăta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ în Braşovŭ.

Sosirea trenurilorŭ în Braşovŭ:

I. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne: 8 óre dimineţa.
Trenulŭ accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 10 óre 25 minute séra.
Tr. exp. Românŭ: 5 óre 07 m. dimineţa.

2. Dela Bucurescĭ la Braşovŭ:

Trenulŭ accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 7 óre 1 minute séra.
Trenulŭ accel.: 10 óre 37 minute séra.
Tr. expr. Românŭ: 10 óre 19 m. séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Braşovŭ.

Trenulŭ mixtŭ: 7 óre 36 min. dimineţa.
Trenulŭ mixtŭ: 1 óră 44 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 0 óre 00 min. séra.

Dela Braşovŭ la Ch.-Oşorheiu.

Trenulŭ de persóne: 3 óre 10 după am.
Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 50 minute dimin.
Trenulŭ mixtŭ: 4 óre 50 min. dimin.

Plecarea trenurilorŭ din Braş.

I. Dela Braşovŭ la Pesta

Trenulŭ mixtŭ: 5 óre 8 min. dimineţa.
Trenulŭ accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenulŭ de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. expr. Român: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Braşovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ accel.: 4 óre 59 minute dimin.
Trenulŭ mixtŭ: 11 óre înainte de amédĭ.
Trenulŭ accel.: 2 óre 19 min. după am.
Tr. expr. Românŭ: 5 óre 14 m. dimin.

3. Dela Braşovŭ la Zĕrnescĭ:

Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 35 min. dimineţa.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 0 óre 00 min. séra.

4. Dela Ch.-Oşorheiu la Braşovŭ.

Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 19 min. dimin.
Trenulŭ de persóne: 1 óră 51 m. d. am.
Trenulŭ mixtŭ: 7 óre 20 min. séra.

Tipografia A. Mureşianu, Braşovŭ.